

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E**

18 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Constantin Alerguș, Andrei Harghel, Elena Covalenco, cu participarea procurorului Nicolae Suvac, avocaților Dionis Panov și Oleg Chicu, inculpaților Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron și de inculpații Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Rotaru Vitalie Nicolae, născut la 20 aprilie 1980, domiciliat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. 31 August 25

și

Țigănaș Gabriel Ion, născut la 06 septembrie 1976, domiciliat în mun. Chișinău, or. Durești, str. Cartușa 52, ap. 10

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță de la 20.12.11 pînă la 14.05.2012;

- Curtea de Apel Chișinău de la 28.06.12 pînă la 24.12.2012;

- Curtea Supremă de Justiție 09.04.13 pînă la 18.06.2013.

Procedura de citare a fost îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat și respingerea recursurilor declarate de inculpații Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie ca fiind neîntemeiate.

Inculpații Țigănaș Gabriel, Rotaru Vitalie și avocații Dionis Panov și Oleg Chicu, au susținut recursurile declarate de inculpați, solicitînd admiterea acestora în sensul declarat, cu respingerea recursului declarat de procuror, ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 14 mai 2012 a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel în baza art. 249 alin. (3) Cod penal, pe motivul expirării termenului de prescripție pentru tragere la răspunderea penală.

Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie au fost condamnați în baza art. 361 alin. (2) lit. d)

Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale fiecăruia, ceea ce constituie a câte 6000 (șase mii) lei.

Prin aceeași sentință, Trofăilă Corneliu Ion, a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art.249 alin. (3) Cod penal, - pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, sentința fiind menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, însă hotărârile judecătorești în privința acestuia nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut, că Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, în perioada 17.02.2010 - 24.02.2010, la solicitarea cet. Trofăilă Corneliu, fost reprezentant diplomatic al Republicii Moldova pe lângă ONU (Geneva) și soția acestuia Trofăilă Natalia, fiind împuterniciți de acestea prin două procuri din 16.02.2010, s-au deplasat în Republica Federativă Germania, de unde urmau să procure și să transporte în Republica Moldova două automobile pentru soții Trofăilă.

Pe data de 19 februarie 2010 și 23 februarie 2010, Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie au procurat automobilul de model "Mercedes S-Class" cu VIN - WDD2211861A293486 factura comercială (invois) nr. 0004/2010 din 19.02.2010, și automobilul de model „Mercedes-Benz S Class" cu VIN - WDD221951A282911, factura comercială (invois) nr. 0005/2010 din 23.02.2010, pe care pe data de 24.02.2010 la Biroul Vamal Ungheni, le-au prezentat organelor vamale ale Republicii Moldova spre vămuire și introducere în țară.

Ulterior, la data de 24 februarie 2010, Țigănaș Gabriel s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul eschivării de la achitarea plăților vamale, folosind factura comercială (Invois) nr.0002/2010 din 01 februarie 2010, care este un document oficial fals precum și procura din numele cet. Trofăilă Natalia, declarând organului vamal că automobilul de model „Mercedes-Beuz S-Class" cu codul VIN: WDD221951A282911, aparține acesteia, a introdus automobilul menționat pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul Legii nr. 761 din 27.12.2001 „Cu privire la serviciul diplomatic" (în vigoare din 24.02.2010), fiind scutit de achitarea taxelor vamale în sumă totală de 217.729,10 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari, deși cunoștea cu certitudine faptul că automobilul dat, procurat pe numele lui Trofăilă Natalia, după data de 15.02.2010, nu putea fi introdus în Republica Moldova folosind prevederile legii menționate mai sus.

Tot Țigănaș Gabriel, în condițiile expuse mai sus, la 24.02.2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, a confecționat și a prezentat organului vamal în calitate de act de procurare a automobilului „Mercedes-Benz S-Class" cu codul VIN:WDD221951A282911, factura comercială (invoice) nr. 0002/2010 din 01.02.2010 pe numele lui Trofăilă Natalia, care este un document oficial fals, în baza lui fiind scutit de achitarea taxelor vamale la bugetul de stat în sumă totală de 217.729,10 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Inculpatul Rotaru Vitalie, la 24 februarie 2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul eschivării de la achitarea plăților vamale, folosind factura comercială (Invois) nr.0003/2010 din 01 februarie 2010, care este un document oficial fals precum și procura din numele coinculpatului Trofăilă Corneliu, declarând organului vamal că automobilul de model „Mercedes-Beuz S-Class" cu codul VIN: WDD2211861A293486 aparține acestuia, a introdus automobilul menționat pe

teritoriul Republicii Moldova în temeiul Legii nr. 761 din 27.12.2001 „Cu privire la serviciul diplomatic” (în vigoare din 24.02.2010), fiind scutit de achitarea taxelor vamale în sumă totală de 336.839,52 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari, deși cunoștea cu certitudine faptul că automobilul dat, procurat pe numele lui Trofăilă Corneliu, după data de 15.02.2010, nu putea fi introdus în Republica Moldova folosind prevederile legii menționate mai sus.

Tot Țigănaș Gabriel, în condițiile expuse mai sus, la 24.02.2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații, a confecționat și a prezentat organului vamal în calitate de act de procurare a automobilului „Mercedes-Benz S-Class” cu codul VIN: WDD2211861A293486, factura comercială (invoice) nr. 0003/2010 din 01.02.2010 pe numele lui Trofăilă Corneliu, care este un document oficial fals, în baza lui fiind scutit de achitarea taxelor vamale la bugetul de stat în sumă totală de 336.839-52 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, acțiunile inculpaților Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel au fost încadrate în baza **art. 249 alin. (3) Cod penal - eschivarea de la achitarea plăților vamale în proporții deosebit de mari**, și în baza **art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal - confecționarea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, soldate cu daune în proporții mari intereselor publice**.

3. Împotriva sentinței au declarat apel în termen procurorul, Popescu Corneliu, și inculpații Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, prin care au solicitat:

- procurorul Popescu Corneliu, casarea parțială a acesteia în privința inculpaților Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanță, prin care:

Țigănaș Gabriel să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 249 alin. (3) Cod penal, însă luând în considerație, că conform art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea dată este clasificată la categoria celor ușoare, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, să fie liberat de răspundere penală, deoarece din momentul comiterii infracțiunii, și anume momentul introducerii automobilelor pe teritoriul Republicii Moldova, la 24.02.2010, au trecut mai mult de 2 ani.

Țigănaș Gabriel să fie condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal la 2 ani închisoare, iar prin aplicarea art. 90 Cod penal, executarea pedepsei să fie suspendată pe un termen de probă de 2 ani;

Rotaru Vitalie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 249 alin. (3) Cod penal, însă luând în considerație, că conform art. 16 alin. (2) Cod penal, infracțiunea dată este clasificată la categoria celor ușoare, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, a-1 libera de răspundere penală deoarece din momentul comiterii infracțiunii, și anume momentul introducerii automobilelor pe teritoriul Republicii Moldova, la 24.02.2010, au trecut mai mult de 2 ani.

Rotaru Vitalie să fie condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal la 2 ani închisoare, iar prin aplicarea art. 90 Cod penal, executarea pedepsei să fie suspendată pe un termen de probă de 2 ani

În argumentarea cerințelor invocate în apel, acuzarea a considerat, că a prezentat instanței de judecată suficiente probe, care confirmă vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor incriminate.

- **inculpații Rotaru Vitalie și Țiganaș Gabriel**, în apelurile declarate au solicitat casarea acestora în privința lor cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor prevăzute de art. 249 alin.(3) și art.361 alin.(2) pct. b), d) Cod penal, invocând că:

- eschivarea de la achitarea plăților vamale poate fi comisă doar cu intenție directă, însă ei n-au știut și nu puteam ști când Trofăilă Corneliu a finisat misiunea diplomatică;

- dosarul cu rechizitoriu în baza acuzării pe art. 249 alin.(3) și art.361 alin.(2) lit.(b, d) Cod penal, a fost trimis instanței de judecată, necățînd la faptul, că urmărirea penală pe art. 249 alin.(3) Cod penal n-a fost pornită, iar pe art.248 alin. (5) lit.d) Cod penal, inculpații n-au fost scoși de sub urmărirea penală, deci instanța de fond urma să pronunțe o hotărîre de achitare din lipsa faptei infracțiunii;

- învinuirea este bazată pe afirmația acuzatorului de stat, precum că dînșii au confecționat și folosit documente oficiale false (facturile comerciale nr.0003/2010 și 0002 2010 din 01.02.2010 pe numele soților Trofăilă, care nici nu au fost recunoscute ca corpuri delictive, în lipsa unui raport de expertiză grafologică și care, conform prevederilor art. 93 CPP, urmează a fi excluse din lista probelor;

- instanța de fond a trecut cu vederea încălcările grave, comise în cadrul urmăririi penale, inclusiv și dreptul la apărare, care nu pot fi reparate nici într-un mod, astfel sentința de condamnare urmează a fi casată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, admise parțial apelurile inculpaților Vitalie Rotaru și Gabriel Țigănaș, casată, inclusiv din alte motive, sentința Judecătorei Hîncești din 14.05.2012, în partea condamnării lui Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel, și pronunțată în această parte o hotărîre nouă potrivit căreia, s-a dispus încetarea procesului penal intentat în baza art. 249 alin.(3) și art.361 alin.(2) lit.d) Cod penal în privința lui Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel, conform art. 391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală. În rest sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a pronunța decizia, instanța de apel a constatat în fapt, că Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, în perioada 17.02.2010 - 24.02.2010, la solicitarea cet. Trofăilă Corneliu, fost reprezentant diplomatic al Republicii Moldova pe lângă ONU (Geneva) și soția acestuia Trofăilă Natalia, fiind împuterniciți de acestea prin două procuri din 16.02.2010, s-au deplasat în Republica Federativă Germania, de unde urmau să procure și să transporte în Republica Moldova două automobile.

La 19 februarie 2010 și 23 februarie 2010, Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie au procurat automobilul de model "Mercedes-Benz S - Class VIN: WDD2211861A293486 factura comercială (invois) nr. 0004/2010 din 19.02.2010, și automobilul de model „Mercedes-Benz S Class" cu VIN - WDD221951A282911, factura comercială (invois) nr. 0005/2010 din 23.02.2010, pe care la 24.02.2010 la Biroul Vamal Ungheni, le-au prezentat organelor vamale ale Republicii Moldova spre vămuire și introducere în țară.

Ulterior, la 24 februarie 2010, Țigănaș Gabriel s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul eschivării de la achitarea plăților vamale, folosind factura comercială (Invois) nr.0002/2010 din 01 februarie 2010, care este un document oficial fals precum și procura din numele cet. Trofăilă Natalia, declarînd organului

vamal că automobilul de model „Mercedes-Beuz S-Class" cu codul VIN: WDD221951A282911, aparține acesteia, a introdus automobilul menționat pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul Legii nr. 761 din 27.12.2001 „Cu privire la serviciul diplomatic" (în vigoare din 24.02.2010), fiind scutit de achitarea taxelor vamale în sumă totală de 217.729,10 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari, deși cunoștea cu certitudine faptul că automobilul dat, procurat pe numele lui Trofăilă Natalia, după data de 15.02.2010, nu putea fi introdus în Republica Moldova folosind prevederile legii menționate mai sus.

Tot Țigănaș Gabriel, în condițiile expuse mai sus, la 24.02.2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, a confecționat și a prezentat organului vamal în calitate de act de procurare a automobilului „Mercedes-Benz S-Class" cu codul VIN:WDD221951A282911, factura comercială (invoice) nr. 0002/2010 din 01.02.2010 pe numele lui Trofăilă Natalia, care este un document oficial fals, în baza lui fiind scutit de achitarea taxelor vamale la bugetul de stat în sumă totală de 217.729,10 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Inculpatul Rotaru Vitalie, la 24 februarie 2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul eschivării de la achitarea plăților vamale, folosind factura comercială (Invois) nr.0003/2010 din 01 februarie 2010, care este un document oficial fals precum și procura din numele coinculpatului Trofăilă Corneliu, declarând organului vamal că automobilul de model „Mercedes-Beuz S-Class" cu codul VIN: WDD2211861A293486 aparține acestuia, a introdus automobilul menționat pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul Legii nr. 761 din 27.12.2001 „Cu privire la serviciul diplomatic" (în vigoare din 24.02.2010), fiind scutit de achitarea taxelor vamale în sumă totală de 336.839,52 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari, deși cunoștea cu certitudine faptul că automobilul dat, procurat pe numele lui Trofăilă Corneliu, după data de 15.02.2010, nu putea fi introdus în Republica Moldova folosind prevederile legii menționate mai sus.

Tot inculpatul Țigănaș Gabriel, în condițiile expuse mai sus, la 24.02.2010, s-a prezentat la Biroul Vamal Ungheni, unde, urmărind scopul folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații, a confecționat și a prezentat organului vamal în calitate de act de procurare a automobilului „Mercedes-Benz S-Class" cu codul VIN: WDD2211861A293486, factura comercială (invoice) nr. 0003/2010 din 01.02.2010 pe numele lui Trofăilă Corneliu, care este un document oficial fals, în baza lui fiind scutit de achitarea taxelor vamale la bugetul de stat în sumă totală de 336.839-52 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

4.2. În argumentarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, procesul penal pe cauză necesită a fi încetat conform art. 391 alin.(1) pct. 6) CPP – *pe motivul existenței altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală*, or încălcările depistate sunt evidente și nu pot sta la baza unei sentințe de condamnare, mai mult ca atât, nu pot fi corectate sub nici o formă, ținând cont de gravitatea și consecințele ce le atrag.

Astfel, în acest sens, instanța de apel, a constatat că fiind falsificate următoarele acte procesuale:

- rechizitoriul etse înmțocmit cu data de 14.12.2011 (f.d.165-17, vol.3);

- ordonanța din 14.12.2011 prin care s-a anulat ordonanța de reluare a urmăririi penale din 07.12.11 pe cauza penală nr. 2011990224 (f.d.177, vol.3);
- ordonanța de punere sub învinuire din 30.11.2011 a inculpatului Țiganaș Gabriel (f.d.183-185 vol.3);
- procesul-verbal de audiere a învinuitului Țiganaș Gabriel (f.d. 186-187, vol.3);
- procesul-verbal de audiere a învinuitului Roatru Vitalie din 03.11.2011 (f.d.191-192, vol.3);
- ordonanță de punere sub învinuire din 30.11.11 a inculpatului Rotaru Vitalie (f.d.194-197, vol.3);
- procesul-verbal de audiere a învinuitului Rotaru Vitalie din 30.11.11 (f.d. 198-199, vol.3), - nu pot fi utilizate ca probe, deoarece aceste acțiuni au fost efectuate cu încălcarea legislației penale și prin urmare nu au putere juridică.

Așadar, instanța de apel a conchis că, din actele procedurale enunțate supra, rezultă falsificarea lor la mențiunea ”apărător”, deoarece lipsește semnătura acestuia, pe când conform materialelor cauzei (f.d. 144-148, 165-169 vol. 2), este prezentă semnătura apărătorului Ion Vicol.

La fel, instanța de apel, a conchis că Prim-adjunctul Procurorului General, la 07.12.2011, examinând materialele cauzei penale expediate în conformitate cu prevederile art. 296 CPP pentru confirmarea rechizitoriului, a constatat urmărirea penală, nu a fost efectuată sub toate aspectele, completă și obiectivă, nefiind anexate documentele originale de la întreprinderea ”Auto-Friesen” din Stuttgart, Republica Federativă Germania și a dispus reluarea anchetei penale, însă această ordonanță a fost anulată ilegal de către Procurorul General V. Zubco la 14.12 .2011.

Ulterior, Procurorul General V. Zubco a confirmat rechizitoriul întocmit la 14.12.2011, care de fapt nu există, deoarece conform informației anexate la rechizitoriu, rechizitoriul a fost întocmit la 30.11.2011.

Pe cale de consecință, instanța de apel, conchide că în sensul art. 251 CPP încălcările legii procesuale penale enumerate mai sus atrag nulitatea absolută a actelor procedurale menționate și, concomitent în baza art. 94 alin. (1) pct. 8) CPP, probele administrate în cauză, - „... nu pot fi puse în baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod”.

În final, instanța de apel a concluzionat că, în speță, prin faptul că au fost admise încălcările enumerate care cad sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) CPP, se consideră inutilă analiza celorlalte motive invocate în apelul inculpaților, fiind inevitabilă încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct.6) CPP – *existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală*.

5. Procurorul a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, casarea parțială a acesteia în partea încetării procesului penal în baza art. 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal în privința inculpaților Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel, cu menținerea sentinței instanței de fond, din motiv că apelurile declarate de inculpați au fost admise greșit.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a invocat că probele legal administrate în cauză confirmă vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art.249 alin.(3), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, însă instanța de apel n-a examinat

fondul apelurilor declarate și, întemeindu-și greșit soluția pe prevederile art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, a încetat ilegal procesul penal în baza art. 391 (1) pct.6) CPP, precum că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.

În acest context, procurorul a indicat că, instanța de apel, a trecut cu vederea faptul că partea apărării în sensul alin.(4) art.251 CPP, nu au făcut careva obiecții sau să fi înaintat cereri referitor la declararea nulă a unor acte procedurale, la momentul efectuării acțiunii sau la finisarea urmăririi penale. Or, demersul de a fi anexate copiile actelor procedurale și declararea lor nule, a fost înaintat abia la faza cercetării materialelor în instanța de apel.

5.1. Inculpații Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel, în temeiul art. 427 alin.(1) pct.6), 8) CPP, la fel au contestat cu recursuri ordinare hotărârile pronunțate, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare de sub învinuirea adusă de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.249 alin.(3), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, deoarece faptele incriminate nu întrunesc elementele infracțiunii.

În susținerea cerințelor sale, inculpații Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel au invocat că, instanța de apel a constatat în fapt despre vinovăția lor în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.249 alin.(3), 361 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, însă neexaminând fondul apelurilor declrate de partea apărării, a încetat procesul penal în baza art. 391 alin.(1) pct. 6) CPP, pe motiv că, -

„... în speță, prin faptul că au fost admise încălcările enumerate care cad sub incidența prevederilor art. 251 alin. (2) CPP, în viziunea Colegiului penal, se consideră inutilă analiza celorlalte motive invocate în apelul inculpaților, fiind inevitabilă încetarea procesului penal conform art. 391 alin. (1) pct. 6 al CPP — existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală ”.

Astfel, conchid recurenței, prin nedemonstrarea circumstanțelor ce țin de vinovăția inculpaților și nemotivarea lor în sentință și decizie, se atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil. Astfel, CEDO în hotărârile sale, a precizat, că în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil (*Cazurile Hiro Bălani versus Spania, Ruis Toriho versus Spania, Popov nr. 2 versus Moldova, Albina versus România etc.*).

6. Judecând recursurile ordinare declarate de procuror și de inculpați în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele motive.

6.1. Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) CPP, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii - temeiuri care își găsesc reflectare în decizia contestată.

Astfel, în pct. 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*”, este atenționat că, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

6.2. În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, este greșită soluția instanței de apel privind încetarea procesului penal intentat împotriva inculpaților Rotaru Vitalie și Țigănaș Gabriel în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că, actele procedurale, „*rechizitoriul etse întocmit cu data de 14.12.2011 (f.d.165-17, vol.3); ordonanața din 14.12.2011 prin care s-a anulat ordonanața de reluare a urmăririi penale din 07.12.11 pe cauza penală nr. 2011990224 (f.d.177, vol.3); ordonanața de punere sub învinuire din 30.11.2011 a inculpatului Țigănaș Gabriel (f.d.183-185 vol.3); procesul-verbal de audiere a învinuitului Țigănaș Gabriel (f.d. 186-187, vol.3); procesul-verbal de audiere a învinuitului Roatru Vitalie din 03.11.2011 (f.d.191-192, vol.3); ordonanață de punere sub învinuire din 30.11.11 a inculpatului Rotaru Vitalie (f.d.194-197, vol.3); procesul-verbal de audiere a învinuitului Rotaru Vitalie din 30.11.11 (f.d. 198-199, vol.3)*”, - nu pot fi utilizate ca probe, deoarece aceste acțiuni au fost efectuate cu încălcarea legislației penale și prin urmare nu au putere juridică.

La fel, este greșită și soluția instanței de apel, prin care aceasta a conchis că, -

“ *Procurorul General V. Zubco la 14.12 .2011, a dispus reluarea anchetei penale, după ce Prim-adjunctul Procurorului General, la 07.12.2011, examinând materialele cauzei penale expediate în conformitate cu prevederile art. 296 CPP pentru confirmarea rechizitoriului, a constatat că urmărirea penală, nu a fost efectuată sub toate aspectele, completă și obiectivă și a dispus reluarea anchetei penale. Totodată, Procurorul General V. Zubco confirmând rechizitoriul întocmit la 14.12.2011, - acesta de fapt nu există, deoarece conform informației anexate la rechizitoriu, rechizitoriul a fost întocmit la 30.11.2011.*

Pe cale de consecință, instanța de apel, conchide că în sensul art. 251 CPP încălcările legii procesuale penale enumerate mai sus, în sensul art. 94 alin. (1) pct. 8) CPP atrag nulitatea absolută a actelor procedurale menționate”.

Colegiul penal lărgit, analizând presupusele încălcări a legii procesuale penale enunțate supra, conchide că instanța de apel formal a aplicat prevederile pct. 6) alin. (1) art.391 CPP, indicînd că, - „ *există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”.

Or, circumstanțele care exclud urmărirea penală sunt prevăzute la art.275 Cod de procedură penală, iar la etapa judecării cauzei în instanța de judecată, procedura de încetare a procesului penal este reglementată de prevederile art.332 Cod de procedură penală.

În Codul de procedură penală, TITLUL II, Capitolul III, Secțiunea a 4-a „**Deliberarea și adoptarea sentinței**”, la art. 384 legiuitorul a stipulat că instanța de judecată hotărînd asupra învinuirii înaintate inculpatului, poate adopta una din trei tipuri de sentință, - **de condamnare, de achitare sau de încetare** a procesului penal.

La art. 391 CPP, sunt specificate cazurile în care se adoptă sentința de încetare a procesului penal, astfel legiuitorul a reglementat concret cazurile de încetare a procesului penal și numai în pct. 6) se face trimitere la o normă de blanchetă - „*există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală*”.

Or, pct. 6) repetă conținutul pct. 9) al art. 275 CPP, - circumstanțele care exclud urmărirea penală, însă cu o importanță de concretizare, și anume că acele circumstanțe care exclud sau condiționează desfășurarea urmăririi penale, trebuie să fie „*prevăzute de lege*”. Astfel de situații de drept pot exista atunci când instanța de judecată v-a constata că persoana pusă sub învinuire de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 165 alin. (4) Cod penal sau art. 206 alin. (4) Cod penal, - este victima traficului de ființe umane, ori infracțiunea este săvârșită de reprezentanții corpului diplomatic ai statelor străine sau de alte persoane care, potrivit art. 11 alin. (4) Cod penal, nu se supun jurisdicției penale a Republicii Moldova.

Prin existența altor circumstanțe, care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, pot fi reținute și cazurile prevăzute de art. 57-58, art. 217 alin. (5), art. 325 alin. (4) Cod penal, care prevăd expres liberarea persoanei de răspundere penală în cazul prezenței anumitor circumstanțe.

Așa fiind, noțiunea de „*alte circumstanțe*”, prevăzută la pct. 6) alin. (1) art.391 CPP, urmează a fi interpretată numai în sensul „*circumstanțelor prevăzute de lege*”, a se vedea textul legal - pct. 5) art. 275 CPP, - „... *există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”.

Prin urmare, presupusele încălcări a legii procesuale penale constatate de instanța de apel, enunțate supra, nu cad sub incidența „*altor circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală*”, prevăzute de art.391 alin.(1) pct.6) CPP.

6.3. La fel, conform alin.(4) al art.251 Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decît cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - cînd partea ia cunoștința de materialele dosarului, sau în instanța de judecată cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Din actele cauzei rezultă că, la terminarea urmăririi penale, cînd inculpații au luat cunoștința de materialele dosarului în prezența apărătorilor, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

Or, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Totodată, Colegiul penal lărgit, menționează că procesul penal include mai multe faze, și potrivit art. 64, 65, 66 CPP bănuitul, învinuitul, inculpatul la fiecare fază a urmăririi penale ori a judecării cauzei dispune de un șir de drepturi și obligații. Astfel, conform pct.27 alin.(2) art.66 CPP inculpații au avut dreptul să atace, în modul prevăzut de lege, - art.313 CPP, acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală,

însă nici inculpații nici apărătorii acestora, nu au atacat cu plîngerii în modul stabilit de lege, actele procedurale enunțate la pct.4.2 din prezenta decizie.

Pe cale de consecință, se consideră ca fiind greșită și concluzia instanței de apel, precum că, - „... concomitent în baza art. 94 alin. (1) pct. 8) CPP, probele administrate în cauză nu pot fi puse în baza sentinței sau a altor hotărîri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod”.

6.4. În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că eroarea comisă referitor la interpretarea cazurilor prescrise de pct. 6) alin. (1) art. 391 Cod de procedură penală, se cuprinde în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, este temei de recurs și deoarece nu poate fi corectată de instanța de recurs, în situația în care fondul apelurilor declarate de partea apărării cu privire la vinovăție n-au fost examinate, - se impune soluția de casare a deciziei și trimiterea cauzei la rejudecare, unde instanța de apel, are obligația să verifice motivele apelurilor declarate, și cu respectarea prevederilor art. 414 - 417 Cod de procedură penală va pronunța o hotărîre care să fie legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) și pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, de inculpații Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2012 în cauza penală privindu-i pe Țigănaș Gabriel și Rotaru Vitalie și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată se va pronunța în ședință publică la 09 iulie 2013, ora 09:30.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Constantin Alerguș

Andrei Harghel

Elena Covalenco